

ДЕРЖАВНИЙ
ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА МІЖНАРОДНОГО, ЦИВІЛЬНОГО ТА
КОМЕРЦІЙНОГО ПРАВА

Роман ШПИРКА

ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-9659-0193>
r.shpyrka@knute.edu.ua

аспірант ОНП «Право»,
2024-2028 р. н.

Науковий керівник:
д.ю.н. Володимир Примак

ТЕМА

ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У СФЕРІ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

ГІПОТЕЗИ

Гіпотеза дослідження полягає в тому, що особливості функціонування механізму цивільно-правової відповідальності за негативні наслідки діяльності, пов'язаної з використанням штучного інтелекту (ШІ), мають бути визначені з урахуванням суті ШІ, способів та інструментів його використання.

Роздуми над зазначеною гіпотезою спонукають до розробки нових правових норм та адаптації наявних для забезпечення правової визначеності у відносинах з використання ШІ і ефективного захисту потерпілих. Наприклад, у сферах автономного транспорту чи медицини особливо важливим є вирішення питання про можливість виключення вини зі складу умов цивільно-правової відповідальності виробників, розробників або навіть користувачів інструментів ШІ.

ДОСЛІДНИЦЬКІ ЗАПИТАННЯ

Яким є цивільно-правовий режим штучного інтелекту та його інструментів як об'єктів цивільних прав? Якими є принципи, функції та структурні складові механізму правового регулювання цивільно-правової відповідальності за діяльність із використання ШІ? Які ознаки визначають правовий статус суб'єктів правовідносин цивільно-правової відповідальності у сфері використання ШІ?

У яких формах проявляється протиправність як умова цивільно-правової відповідальності у відносинах із використанням штучного інтелекту? Які форми набуває майнова та моральна шкода, завдана діяльністю з використанням ШІ? Які критерії визначають причинно-наслідковий зв'язок як умову цивільно-правової відповідальності у сфері використання ШІ? Яке юридичне значення має вина як суб'єктивна умова цивільно-правової відповідальності у сфері використання ШІ?

Якими є особливості договірної відповідальності у правовідносинах із використанням штучного інтелекту? Які ознаки характеризують правовий режим позадоговірної відповідальності за шкоду, завдану діяльністю з використанням ШІ? Як юридично характеризуються часткова, солідарна та субсидіарна відповідальність у сфері використання ШІ?

МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Метою дослідження є визначення особливостей правового регулювання відносин цивільно-правової відповідальності за діяльність з використання штучного інтелекту.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Доктринальний аналіз допоможе дослідити наукові погляди на ключові аспекти, такі як вина, причинно-наслідковий зв'язок, особливості відшкодування шкоди, а також запропонувати власне бачення розв'язання дискусійних питань.

Порівняльно-правовий метод буде доречним при аналізі правового регулювання відповідальності у сфері ШІ в різних країнах. Зокрема, фокус уваги буде на законодавство ЄС, США, Китаю, а також міжнародні рекомендації. Це дозволить виявити найкращі практики та запропонувати шляхи їх адаптації до українського законодавства.

Емпіричний метод стане у нагоді при вивченні практики правозастосування, зокрема аналізі судових рішень та договорів між користувачами й розробниками ШІ. Особливу увагу буде приділено кейсам, пов'язаним із завданням шкоди внаслідок некоректного функціонування ШІ.

У цьому дослідженні також передбачається використання й інших методів пізнання, таких як: телеологічний, формально-юридичний, системно-функціональний, структурно-логічний, діалектичний та методи аналізу і синтезу.